

1. Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- ✓ müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- müəssisə iqtisadiyyatın istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır
- müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir

2. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- ✓ müəssisədə istehsalın texniki məsələləri
- innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
- marketing və məhsulun satışı məsələləri

3. Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ✓ Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Marketing
- Maliyyə
- Biznesin təşkili
- Əməyin iqtisadiyyatı

4. Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- Sənayenin iqtisadiyyatı
- Tikintinin iqtisadiyyatı
- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- ✓ Menecment

5. Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- ✓ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması
- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi

6. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- ✓ Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri

7. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyekti hansıdır?

- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- ✓ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi

8. Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik metodlardan
- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodlardan
- «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- ✓ statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından

9. İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- təbiət elmləri
- texniki elmlər
- dəqiq elmlər
- siyasi elmlər
- ✓ ictimai elmlər

10. Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makro və mikroiqtisadiyyatın
- Mikroiqtisadiyyatın
- Makroiqtisadiyyatın
- ✓ Mezoiqtisadiyyatın
- Meqoiqtisadiyyatın

11. Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Mezoiqtisadiyyat
- ✓ Mikroiqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Makro və mezoiqtisadiyyat

12. Müəssisənin xidmətdəici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ✓ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

13. Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətdəici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ✓ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

14. Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ✓ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- xidmətdəici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

15. Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- şərikli və payçı müəssisələr
- ✓ fərdi müəssisələr

- səhmdar cəmiyyətlər
- şərikli müəssisələr
- məhdud məsuliyyətli müəssisələr

16. İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ yardımçı sexə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- əsas sexə

17. İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- ✓ xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

18. İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- ✓ xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

19. İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- əsas sexə
- ✓ xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə

20. İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- ✓ xidmətedici sexə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə

21. İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- əsas sexə
- xidmətedici sexə
- ✓ köməkçi sexə

22. İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- sosial-məişət bölməsinə
- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- ✓ köməkçi sexə

23. İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexi
- ✓ köməkçi sexi
- xidmətedici sexi
- sosial-məişət bölməsinə
- əsas sexi

24. Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- xidmətedici sexi
- yardımçı sexi
- ✓ əsas sexi
- sosial-məişət bölməsinə

25. Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexi
- xidmətedici sexi
- köməkçi sexi
- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexi

26. Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexi
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexi
- yardımçı sexi
- xidmətedici sexi

27. Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexi
- yardımçı sexi
- xidmətedici sexi
- köməkçi sexi
- sosial-məişət bölməsinə

28. Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexi
- xidmətedici sexi
- ✓ əsas sexi
- yardımçı sexi
- sosial-məişət bölməsinə

29. Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexi
- köməkçi sexi
- xidmətedici sexi
- sosial-məişət bölməsinə
- ✓ əsas sexi

30. Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexi
- köməkçi sexi

- sosial-məişət bölməsinə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə

31. Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ✓ əsas sexə
- yardımçı sexə
- xidmətedici sexə
- köməkçi sexə
- sosial-məişət bölməsinə

32. Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- yardımçı sexə
- ✓ əsas sexə
- sosial-məişət bölməsinə

33. Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- satışın həcmi
- sahə mənsubiyyəti
- ✓ işçilərin sayı və illik dövryyəsinin həcmi
- mənfəətin həcmi
- aktivlərin dəyəri

34. İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ✓ 25 faizindən çox ola bilməz
- hədd yoxdur
- 75 faizindən az ola bilməz
- 50 faizindən çox olmalıdır
- 100 faizini təşkil etməlidir

35. Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- 25 faizindən çox ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- hədd yoxdur
- ✓ 75 faizindən az ola bilməz
- 50 faizindən çox ola bilməz

36. Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 55 nəfər
- 100 nəfər
- 49 nəfər
- ✓ 50 nəfər
- 40 nəfər

37. Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hası tipləri mövcuddur?

- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- ✓ texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər

38. Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
 - təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
 - ✓ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
 - işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
 - ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
39. Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
 - təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
 - müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
 - ✓ işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
 - ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
40. Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:
- kiçik və orta müəssisələrə
 - ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
 - ✓ istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə
 - əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
 - istehsal və kommersiya müəssisələrinə
41. Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?
- kiçik, orta və iri müəssisələr
 - dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
 - özəl müəssisə və müştərək müəssisə
 - ✓ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
 - istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
42. İstehsalın təşkilati tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:
- ✓ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
 - axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
 - kiçik, orta və iri müəssisələrə
 - istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
 - əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
43. Asılı müəssisə nədir?
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
 - ✓ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
 - bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
 - bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
 - bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
44. Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
 - bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
 - ✓ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdır, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

45. Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- ✓ müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusişmiş mülkiyyətə malik olur
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır

46. Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- ən az xərglə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək
- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək

47. Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- dövlət orqanları
- ✓ onun kadrları
- onun təhcizatçıları
- borc verən qurumlar
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları

48. Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- mövcud öhdəliklər ləğv edilir
- ✓ onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir
- onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir
- yaranan müəssisələrdən biri kreditrlara verilməklə öhdəliklər ödənilir
- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir

49. Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ✓ müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir

50. Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditrların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ✓ Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditrların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- Birinci növbədə qalan kreditrlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

51. Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
- ✓ müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını

- istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları

52. Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- istehsalın həcmi
- məhsulun nomenklaturası
- ✓ müəssisənin nizamnamə fondu
- məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnolojiyası
- istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi

53. Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
- ✓ müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
- müəssisənin illik istehsal həcmi
- bazarın yerli məhsul tutumu
- müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi

54. Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- ✓ onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kreditorlarının irəli sürdüləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi

55. Müəssisə ləğv edilmir:

- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- ✓ onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar

56. İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmı, ixtisaslaşdırılmış, kombinəlanmış müəssisələrə
- ✓ ixtisaslaşdırılmı, universal və qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmı, axınlı və fərdi müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə

57. Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- ✓ onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlərini əks etdirir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- onun dövrü vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun idarəetmə strukturudur

58. Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- ✓ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətdəici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

59. Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- əsas sex
- ✓ sosial-məişət bölməsi
- köməkçi sex
- xidmətedici sex
- yardımçı sex

60. İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- ✓ tədavül prosesi
- köməkçi əmək prosesi
- əsas əmək prosesi
- təbii proseslər
- xidmətedici əmək prosesi

61. Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seryalı istehsal proseslərinə ayrılır
- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
- ✓ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır

62. əməliyyatın taktı:

- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- ✓ materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir

63. əməliyyatın tempi:

- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- ✓ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir

64. İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- ✓ fərdi, seryalı, kütləvi
- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, dəstəli, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- fərdi, kütləvi, axınlı

65. İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- dəstəli
- fərdi
- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- dəstəli-fərdi
- ✓ axınlı

66. İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, fərdi, kütləvi
- kütləvi, fərdi, seryalı
- dəstəli, seryalı, axınlı
- ✓ fərdi, dəstəli, axınlı

- kütləvi, fərdi, axınlı

67. İstehsal tsikli nədir?

- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdədə olma vaxtıdır
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- ✓ xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır

68. əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- paralel-qarışıq
- ✓ paralel
- ardıcıl
- qarışıq
- ardıcıl-qarışıq

69. Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ✓ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

70. İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- ✓ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

71. İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- ✓ sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi
- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması

72. Vaxta görə əməliyyatların yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ahəngdar, paralel və qarışıq formaları
- ardıcıl, birqərarlı və qarışıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ardıcıl, fərdi və qarışıq formaları
- ✓ ardıcıl, paralel və qarışıq formaları

73. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- ✓ mütnasiblik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi

- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- bərabərlik prinsipi

74. İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- ✓ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

75. İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla
- ✓ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yernə yetirilməsi ilə

76. İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- ✓ bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir
- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur

77. Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır
- ✓ bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələriində istehsalın həcmi artırılması üçün yaradılır

78. Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- ✓ məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

79. İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- düzxətli forma
- texnoloci forma
- predmet forması
- ✓ analitik forma
- fərdi forma

80. Təhkiməmə əmsalı necə hesablanır?

- ✓ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi

- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi

81. Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkiməmə əmsalı bərabərdir:

- 11 – 20
- 10-15
- 16 -20
- 1 – 10
- ✓ 21 – 40

82. İstehsal prosesləri mürəkkəblik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri
- ✓ sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri

83. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ✓ istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

84. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- ✓ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı

85. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- ✓ yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması

86. Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- universal, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- universal, qarışıq və funksional aspektlərdə
- ✓ məkan, zaman və funksional aspektlərdə

87. Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- əsas fəhlələr
- mühafizə işçiləri və yangın söndürənlər
- ✓ mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- mütəxəsislər
- köməkçi fəhlələr

88. əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- birbaşa vaxtamuzd
- ✓ mükafatlı vaxtamuzd
- akord sistemi
- mütərəqqi vaxtamuzd
- dolay vaxtamuzd

89. əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- ✓ intensiv işəmuzd
- mükafatlı işəmuzd
- birbaşa işəmuzd
- dolay işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd

90. əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ✓ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı
- işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- tarif ixtisas məlumat (sorgu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər

91. əmək haqqı nədir?

- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- ✓ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar

92. Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- ✓ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə

93. İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- ✓ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər

94. Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5
- 3
- ✓ 4
- 6
- 2

95. İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- ✓ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular

96. əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan mütərəqqi işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ✓ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

97. Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 5
- 6
- 2
- 3
- ✓ 4

98. Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ✓ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına

99. Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- ✓ qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

100. Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- ✓ qulluqçular kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına

101. Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- ✓ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına

102. Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- hazırlanmış məmulatın sayına görə
- göstərilən xidmətin həcminə görə
- materialtutumuna görə
- təqvim vaxtına görə
- ✓ faktiki iş vaxtına görə

- 103.** Vaxt norması nədir?
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
 - fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
 - müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
 - əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
 - ✓ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- 104.** Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?
- ✓ istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
 - peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
 - əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının əsaslandırılmağını
 - əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi
 - istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əmək-tutumu-nu müəyyən etməyi
- 105.** Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması
 - əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
 - ✓ əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
 - kadrlara tələbatın planlaşdırılması
 - kadrların seçilməsi
- 106.** Vaxt norması nədir?
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
 - vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
 - ✓ məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
 - verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
 - növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- 107.** Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:
- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
 - əmək məhsuldarlığı artsın
 - rentabellik yüksəlsin
 - ✓ əmək haqqı yüksəldilsin
 - istehsal xərcləri azaldılsın
- 108.** Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
 - işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
 - istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
 - istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
 - ✓ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- 109.** Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?
- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
 - əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
 - yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
 - sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı
 - ✓ avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi
- 110.** İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- müəyyən müddət ərzində briqada tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə işlərin plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ✓ fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür
- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür

111. Növbə daxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- bütün günü boşdayanma
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- ✓ materialın emal üçün gecikməsi
- xəstəlikdən boşdayanma

112. Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- işin mövsümlü olması
- ✓ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu
- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu

113. Əməyin ödənilməsinin işəməz formalarının tətbiqi şərti hansıdır?

- ✓ görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünlüyü
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- texnoloji qaydaların pozulması

114. Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- ✓ müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- işin xarakteri
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- əmək bazarının konyukturası
- dövlətin sosial siyasəti

115. Əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövqeyud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və mənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- ✓ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yerli texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövqeyud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- mövqeyud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yerli texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi

116. Əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- işçilərin işə qəbul olunması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- əməyin stimullaşdırılması
- ✓ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

117. Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
- ✓ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

118. əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların dəyərindəki artım
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- ✓ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri

119. əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- ✓ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
- texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial

120. əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ✓ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə
- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə

121. İstehsal gücü nədir?

- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- ✓ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin illik istehsal həcmi
- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı

122. Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Binalar
- Sexdə qurulmuş avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri
- Zavoddaxili su kəmərləri
- ✓ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq

123. Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıq satıldıqda
- ✓ avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə
- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq yeni alınanda

124. Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- amortizasiya fondundan
- nizamnamə fondundan
- ehtiyat fondundan
- istehsalın inkişafı fondundan

✓ təmir fondundan

125. Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- bina
- ✓ məmulat
- qurğu
- nəqliyyat vasitəsi
- dəzgah

126. İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- ✓ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi

127. İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ✓ bina və nəqliyyat vasitələri
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- binalar və yanacaq ehtiyatları
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- qurğu və materiallar

128. İstehsalın əsas fondları nədir?

- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ✓ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

129. Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- iqtisadi köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə
- sosial köhnəlmə
- texniki köhnəlmə
- ✓ mənəvi köhnəlmə

130. Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri
- quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri
- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri
- ✓ istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avadanlıqların dəyəri
- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri

131. əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı
- növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı
- inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı
- ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı
- ✓ artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı

132. Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?
- qalıq dəyərinə görə
 - bərpa və qalıq dəyərinə görə
 - ilkin və qalıq dəyərinə görə
 - ləğv olunma dəyərinə görə
 - ✓ ilkin dəyərinə görə
133. Yanacaq sənayesinin (neftçıxarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?
- ✓ 60 faiz
 - 40 faiz
 - 30 faiz
 - 70 faiz
 - 50 faiz
134. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?
- kadrların strukturu
 - müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
 - müəssisənin ölçüsü
 - ✓ avadanlıqların yaş strukturu
 - işçilərin sayı
135. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
 - ✓ investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
 - müəssisənin ölçüsü
 - istehsalın ölçüsü
 - işçilərin sayı
136. Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?
- ✓ istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti
 - təqvim vaxt fondu
 - müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
 - işçilərin sayı
 - işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
137. Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?
- 20,8 %
 - ✓ 30,65 %
 - 16,35 %
 - 9,7 %
 - 35 %
138. İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?
- fiziki
 - iqtisadi
 - ictimai
 - mənəvi
 - ✓ sosial
139. əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi üsurləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
- ✓ 10 faizədək
- 7 faizədək
- 20 faizədək
- 25 faizədək

140. Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- ehtiyat fonduna
- amortizasiya fonduna
- nizamnamə fonduna
- dövriyyə fondlarına
- ✓ əsas fondlara

141. Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ✓ avadanlıqların məhsuldarlığı
- amortizasiya norması
- ümumzavod xərcləri
- məhsulun əməktutumu
- dövrətmə əmsalı

142. İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- avadanlıqlardan istifadə əmsalı
- əsas fondların rentabelliği
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- fondverimi
- ✓ növbəlilik əmsalı

143. Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- avadanlıq balansı tərtib etmək
- ✓ amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəy-yən etmək
- əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək
- istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşı-rıq-ları müəy-yən etmək
- istehsal gücünü müəy-yən-ləş-dir-mək

144. Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- elmi-texniki tərəqqi
- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi
- ✓ kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- istehsal edilən məhsulun mürəx-kəblik dərəcəsi

145. Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 10 faizədək
- 15 faizədək
- ✓ 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək

146. Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcminə nisbəti kimi
- ✓ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi

147. əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- fondverimi və köhnəlmə müddəti
- fondtutumu və təzələnmə əmsalı
- əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- ✓ fondverimi və növbəlilik əmsalı
- iqtisadi və sosial

148. Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- 25 faizədək
- 15 faizədək
- 10 faizədək
- ✓ 7 faizədək
- 20 faizədək

149. Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır
- ✓ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır

150. əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi

151. əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi

152. Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
- ✓ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi

153. Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

154. Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- rejim vaxt fondu
- faktiki işlənmiş vaxt fondu
- ✓ cari vaxt fondu
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu
- təqvim vaxt fondu

155. İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- ✓ mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır

156. Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi
- ✓ avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasili kimi

157. əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- ilkin dəyərin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- ✓ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti

158. əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- ✓ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- fondlasırlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir

159. əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondlar sürətlə könəlir
- əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
- əsas fondların amortizasiyası artır
- ✓ müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır
- fondverimi artır

160. Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlığın vaxt fondu
- istehsal meydan-ça-larının sahəsi
- qurulmuş avadanlıqların sayı
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məh-sul-darlıq norması
- ✓ avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi

161. Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinə tə-min edilməsi

- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- material emalının sürətinin artırılması
- xammal və materialları istehsalə hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- ✓ avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təchizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi

162. Əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- ✓ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmək məhsudarılığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

163. İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi
- ✓ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi

164. Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi
- ✓ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi

165. Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin cəmi kimi

166. Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- ✓ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi

167. Hazır məhsul:

- ✓ normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
- normalaşdırılan dövrüyyə fondlara aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
- əsas fondlara aiddir

168. Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərməklə hesablanır?
- ✓ müfəssəl məsrəf norması
 - qrup məsrəf norması
 - perspektiv məsrəf norması
 - fərdi məsrəf norması
 - iriləşdirilmiş məsrəf norması
169. Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
 - perspektiv və müfəssəl normalar
 - qrup və iriləşdirilmiş normalar
 - ✓ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
 - müfəssəl və qrup normaları
170. İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri döviyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?
- 10
 - ✓ 5
 - 25
 - 20
 - 15
171. Tədavül fondlarına daxildir:
- bitməmiş istehsal;
 - istehsal ehtiyatları.
 - gələcək dövrün xərcləri;
 - maşın və avadanlıqlar;
 - hazır məhsul
172. Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:
- ha-zır-kı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məh-su-lun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
 - ha-zır-kı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
 - gələcəkdə çəkilmiş, lakin ha-zır-kı dövrdə xərc kimi məh-su-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
 - ✓ ha-zır-kı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məh-su-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
 - ha-zır-kı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
173. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?
- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tez köhnələn əşyalar
 - tara və tara materialları
 - köməkçi materiallar
 - ✓ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 - xammal, əsas material və satın alınmış yarımfab-rikat-lar
174. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?
- anbardakı hazır məhsul
 - debitor borcları
 - pul vəsaitləri
 - yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
 - ✓ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
175. Normalaşdırılmayan döviyyə vəsaitlərinə aiddir:
- istehsal ehtiyatları
 - ✓ pul vəsaitləri

- hazır məhsul
- gələcək dövrün xərcləri
- bitməmiş ehtiyatlar

176. Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texnoloji tullantılar
- texniki-təşkilati itkilər
- ✓ təchizat itkiləri
- xalis məsrəf
- texnoloji itkilər

177. Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hazır məhsulun dəyəri
- ✓ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;

178. Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- cari, istehsal, satış, sığorta
- istehsal, satış, xidmət, cari
- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- ✓ cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü

179. Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- pul vəsaitləri, azqiyəmətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- ✓ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri

180. Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- ✓ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar

181. Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- ✓ dövriyyə fondları və tədavül fondları
- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- dövriyyə fondları və əsas fondlar
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular

182. Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər

- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- ✓ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

183. Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzun-luğu göstəricisinin tərsi kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- istehsal edimiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi

184. Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- ✓ topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə fondlarının həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi

185. Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- məhsulun maya dəyəri;
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- ✓ debitor borclarının həcmi və tərkibi;
- istehsal tsiklinin uzunluğu;
- istehsal pro-sesində xərclərin artma xarakteri.

186. Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- ✓ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasilı kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi

187. Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi və kütləvi normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar
- kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- müfəssəl və fərdi normalar
- ✓ fərdi və qrup norma-ları

188. Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- əmək haqqının ödənilməsi
- möhtəkirlik
- sövdələşmə
- ✓ cərimələr
- xəbərdarlıq

189. Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- ✓ istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasilı kimi
- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi

190. Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi
- ✓ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmnin hasilindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi

191. Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ✓ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;

192. İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- ✓ müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- müstəqim və sex xərcləri;
- sex və zavod xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;

193. əsaslı xərclərə nə aiddir?

- ✓ əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- material xərcləri.
- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

194. Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas xammal və materiala xərclər
- ✓ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- texnoloji ehtiyajlar üçün yanacaq xərcləri
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri

195. Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlələrin əmək haqqı
- ✓ əsas sexdə işləyən əsas fəhlələrin əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri

196. İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclar ayırmalar və sair xərclər
- ✓ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər

197. Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər
- ✓ ümumi sex xərcləri
- xammal və əsas materiallara xərclər
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası

198. Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ✓ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

199. Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- əmtəəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyənin müəyyənləşdirilməsi
- maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- ✓ digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək

200. Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- istehsaldankənar xərcləri əhatə edir
- kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir
- ✓ istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir

201. Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- ümumzavod xərcləri
- ✓ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı
- müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- ümum sex xərcləri

202. Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir
- ✓ məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir
- müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir

203. Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- ✓ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
- məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
- istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

204. Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- məhsulun əməktutumunu göstərir

- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
- ✓ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir
- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir

205. Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
- icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- ✓ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri

206. Məhsulun maya dəyəri:

- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir
- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- ✓ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir

207. Müəssisədə istehsal həcmının zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- ✓ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə

208. Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- səmərə
- ümumi milli məhsul
- istehsala sərf olunan məsrəflər
- ✓ səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- milli gəlir

209. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- ✓ nisbi göstəricidir
- xərc göstəricisidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir
- həcm göstəricisidir
- mütləq göstəricidir

210. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- faiz göstəricisidir
- xərc göstəricisidir
- nisbi göstəricidir
- ✓ mütləq göstəricidir
- müqayisəli göstəricidir

211. İqtisadi səmərə nədir?

- ✓ Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
 - Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
 - Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
 - Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- 212.** Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı
 - fondverimi göstəricisi
 - ✓ satışın rentabelliği göstəricisi
 - dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
 - əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- 213.** Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?
- ✓ istehsal əsas fondlarının
 - müəssisənin ehtiyat fondlarının
 - müəssisənin pul fondlarının
 - müəssisənin tədavül fondlarının
 - istehsal dövriyyə fondlarının
- 214.** Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?
- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
 - avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
 - məhsulun satış həcmi azalması
 - anbarında material ehtiyatlarının artması
 - ✓ məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- 215.** Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətə çoxaldılması
 - ✓ işçilərin sayının artması
 - material məsrəflərinə qənaət eilməsi
 - məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
 - məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- 216.** əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?
- ✓ vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
 - investisiya qoyuluşunun rentabelliği
 - məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər
 - vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
 - vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- 217.** Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?
- əsas və tədavül fondlarının
 - maliyyə resurslarının
 - ✓ xammal və material resurslarının
 - əmək resurslarının
 - informasiya resurslarının
- 218.** əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?
- ✓ əmək (iş qüvvəsi)

- sahibkarlıq qabiliyyəti
- torpaq
- xammal
- kapital

219. Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ✓ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət

220. Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün integral səmərəlilik göstəricisi:

- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- mənfi kəmiyyət olmalıdır
- xərclərdən çox olmalıdır
- mənfəətə bərabər olmalıdır
- ✓ müsbət kəmiyyət olmalıdır

221. Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir
- ✓ layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablanmaq üçün tətbiq edilir

222. Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- ✓ variantlar üzrə cari xərclərin fərqi əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqi nisbətidir
- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmi nisbətidir
- istehsal daxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir

223. Mütləq səmərəlilik nədir?

- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdarıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- ✓ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi nisbətidir
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir

224. Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ümumi gəlir
- istehsal xərcləri
- ✓ mənfəət
- əmtəəlik məhsul
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi

225. İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- ✓ il ərzində yaradılmış milli gəlir

226. Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir
- ✓ İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir

227. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir
- ✓ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olma-dan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir

228. Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- mənfəətin dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

229. İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- ✓ işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlilik əmsalının azaldılması
- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

230. İnvestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- rentabellik indeksi göstəricisi
- ödənmə müddəti göstəricisi
- ✓ dövryyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- integral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi

231. Müəssisədə satışın (dövryyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövryyə istehsal fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ✓ mənfəətin satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- əmtəəlik məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

232. Müəssisədə fondtutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amortizasiya ayırmalarını artırır
- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- ✓ məhsul vahidinə düşən amortizasiya ayırmalarını azaldır

233. Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?
- istehsal prosesinin başlanması
 - ✓ istehsalın ixtisaslaşması
 - istehsal sahələrinin artıqlığı
 - iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
 - istehsal prosesindəki fasilələr
234. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?
- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyac-la-rın həc-minin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedi-şi-nin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
 - müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud po-tensial tələblərinə uy-ğun-laşdırıla bilmə imkanlarının araşdırılması
 - ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
 - müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məh-sul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstə-ril-məsi
 - müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələ-ba-tın də-yişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin gös-tə-ril-məsinə nəzarət edilməsi
235. Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?
- ✓ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
 - istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
 - məhsul çeşidinin planlaşdırılması
 - satışdan sonrakı xidmətin təşkili
 - yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
236. Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:
- kommissiyacılar
 - agentlər
 - ✓ konsaltinq təşkilatı
 - dilerlər
 - distributerlər
237. Müəssisənin marketinq sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənil-mə-si-nə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
 - məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
 - bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
 - ✓ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
 - potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəy-yən edilməsində
238. Marketinq nədir?
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
 - müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
 - ✓ bazarın kompleks təhlili və proq-nozlaşdırılması pro-sesidir
 - bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir
 - idarəetmənin metodlarından biridir
239. Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?
- ✓ psixoxrafik əlamətlər
 - texnoloji əlamətlər
 - təşkilati əlamətlər
 - texniki əlamətlər
 - iqtisadi əlamətlər
240. Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- seçilmiş məhsulgöndərənə (və ya vasitəçi ilə) dağınıqların aparılması və kontraktın bağlanması
- ✓ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması

241. Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yaranıqda
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstəldirilməsi) zəruriliyi yaranıqda
- ✓ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yaranıqda
- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

242. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- ✓ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-diriji hesablamaların aparılması və yekun sifariş-lərin tərtibi
- səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
- material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi

243. Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
- material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla bircərdə, tam və vaxtında təmin etmək
- ✓ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələ-rini qurmaq

244. Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- ✓ müəssisədə istehsalın material resurs-lar və texniki va-si-tə-lər-lə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir

245. Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- sosial prinsip
- təşkilati prinsip
- stimullaşdırıcı prinsip
- təklif prinsipi
- ✓ coğrafi prinsip

246. Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- ✓ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- əmtəənin hərəkəti texnologiyası
- informasiya-dispetçer xidmətinin hesabat-lar-ının hazırlanmasının təşkili
- ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
- tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili

247. Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- məqsədlərin müəyyən olunması
- satışın idarəedilməsi üzrə xərclər smet-a-sı-ının tərtibi
- məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi

- ✓ konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
- ✓ mənfəətin bölgüsü

248. Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- əmək haqqının müəyyənəşdirilməsi
- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
- ✓ əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması

249. Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- mülkiyyət hüququnun axını
- ✓ iş qüvvəsinin axını
- informasiya axını
- maliyyə axını
- fiziki axın

250. Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- ✓ sifarişlər axını
- iqtisadi axın
- tələb axını
- iş qüvvəsinin axını
- resurs axını

251. Aşağıdakılardan hansı marketingin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- bazar imkanlarının təhlili
- məqsədli bazarın seçilməsi
- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- marketing kompleksinin işlənilməsi hazırlanması
- ✓ materiallara tələbatın hesablanması

252. Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına aiddir?

- ✓ əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənəşdirilməsi
- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- işçilərin sayının planlaşdırılması
- xammala tələbatın müəyyən edilməsi

253. Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- birbaşa, dolayı və qarışıq satış sistemləri
- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- ✓ intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

254. Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- intensiv və selektiv satış sistemləri
- analitik və sintetik satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri
- ✓ birbaşa və dolayı satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri

255. Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əlaqələrin sayının azalması
- ✓ son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- məhsulun son istehlakçıya bila-və-sitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması
- əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əla-qə-dar istehsaldankənar xərclərin azalması
- əmtəənin hərə-kəti ilə bağlı risklərin azalması

256. Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə istehsalın material re-surs-lar və texniki va-si-tə-lər-lə təmin edilməsinin təşkili
- ✓ məhsulun reallaşdırılmasının forma və me-tod-larının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- iş qüv-vəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndiril-məsinin təşkili

257. Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulun saxlanması
- məhsulların nəqli
- ✓ məhsulların istehsalı
- istehlakçılarla əlaqələr
- məhsulun tamamlanması

258. Tranzit norması nədir?

- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir isteh-lak-çıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə gön-dər-mək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin minimum miq-da-rıdır
- ✓ istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir isteh-lak-çıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə gön-dər-mək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miq-da-rıdır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir isteh-lak-çıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir

259. Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vax-taşırılığında kənarlaş-ma-lar baş verən zaman istehsalın fasi-lə-siz-liyini təmin etmək məqsədilə
- iki məh-sul-gön-dər-mə (alma) ara-sındakı vaxt inter-valında müəssisənin ahəngdar iş-ləməsinə təmin etmək məqsədilə
- ✓ xammal və materialın isteh-sa-lı və ya tə-darükünün mövsümi olması ilə əlaqədar
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- gələcəkdə - xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə

260. Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edi-lən düzəldici əmsalə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sına vurulur
- ✓ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sı ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət-lə-ri-ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-salının hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (his-sə-nin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məs-rəfi nor-ma-sına nisbəti kimi
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məs-rəfi nor-ma-sı ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqlən-dirici cə-hət-lə-ri-ni nəzərə almaq üçün isti-fa-də edi-lən düzəldici əm-salın hasilinə vurulur

261. Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrə-fi nor-ma-sı hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ✓ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur

- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

262. Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ✓ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

263. Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrinə vəsaitlərinin orta qalıqna vurulur
- ✓ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi

264. Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- ✓ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi

265. Aşağıdakılardan hansı Dəqiq vaxtında sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması
- müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
- ✓ maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
- təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
- maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi

266. Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- istehsal-texniki
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın kompleks emalına görə
- üfiqi kombinləşmə
- ✓ xammalın ardıcıl emalına görə

267. Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- ✓ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur

268. Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- ✓ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələlərə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsi-dir
- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir

- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir

269. Qarışıq kombinəlmə tipi nə vaxt olur?

- ✓ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə
- xammal kompleks emal olunanda
- xammal ardıcıl emal olunanda

270. Kombinəlmənin əsas şərti nədir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- eyni bir ərazidə analogi müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
- ✓ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir

271. İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinəlmənin tipləri hansılardır?

- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ✓ şaquli, üfqi, qarışıq
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji

272. Aşağıdakılardan hansı kombinəldirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- ✓ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi

273. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinəlmə üçün səciyyəvi deyildir?

- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid nəqliyyat bazası
- vahid enerji sistemi
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- ✓ vahid satış şəbəkəsinin olması

274. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinəlməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- ✓ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- analogi məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müxtəlif istehsalların birliyi
- işçilərin sayının azalması

275. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə imkanları daha məhduddur?

- ✓ maşınqayırma
- neft-kimya sənayesi
- yeyinti sənayesi
- neft emalı sənayesi

- metallurgiya

276. Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- ✓ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

277. Texniki əmək bölgüsü nədir?

- ✓ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir

278. Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ✓ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır

279. Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ✓ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

280. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir
- özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ✓ özünün konstruktsiya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir

281. İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- ✓ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, fiziki
- texnoloji, əşya, mexaniki
- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji

282. İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ✓ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır

283. İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- ✓ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində
- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində

284. İxtisaslaşdırma nədir?

- ✓ konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir
- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir

285. İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı, kütləvi
- fərdi, texniki, texnoloji
- ✓ ümumi, xüsusi, fərdi
- fiziki, mexaniki, texnoloji
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış

286. Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ✓ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- müəssisə miqyasında istifadə olunan inşaat əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

287. Müəssisənin ölçüsü nədir?

- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- ✓ istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur

288. Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- dəyər göstəriciləri
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər
- ✓ natural göstəricilər
- inteqral göstəricilər
- nisbi göstəricilər

289. Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ✓ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu
- sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü
- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri

- ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi

290. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi
- ✓ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- aqreqat, mexaniki, texniki
- istehsal, satış, idxal və ixrac

291. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- ✓ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi

292. Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- ✓ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır

293. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- ✓ müəssisələrin iriləşməsi
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması

294. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın elektrifikasişdırılması, mexanikaşdırılması, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın mexanikaşdırılması, kompleks mexanikaşdırılması, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikaşdırılması və avtomatlaşdırılması
- ✓ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinələşdirilməsi

295. Şaquli kombinəlaşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ✓ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır

296. Kombinəlaşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- ✓ heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- əməyin mexanikaşdırma səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi

297. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ✓ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi
- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
- istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması

298. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ✓ xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- məhsulların satış sürəti artır
- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
- idarəetmənin çevikliyi artır

299. Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın ardıcıl emalı
- şaquli kombinləşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ✓ xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə

300. Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfiqi kombinləşdirmə
- istehsal-texniki kombinləşdirmə
- ✓ xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə

301. Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- istehsal-texniki formada
- hissə formasında
- ✓ əşya formasında

302. Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ✓ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

303. Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ✓ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

304. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- ✓ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə
- əşya, texniki, mexaniki

305. Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- istehsal-texniki formada
- avadanlıq formasında
- ✓ texnoloji mərhələ üzrə
- əşya formasında
- hissə formasında

306. Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ✓ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkimolunma əmsali, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaladakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

307. İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ✓ sənayedə müstəqil sahələrin sayı, ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

308. Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- ✓ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

309. əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- ✓ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir

310. ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- ✓ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili

311. Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işi-ni tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
- ✓ bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə kooperasiya-yə daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır

312. Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- ✓ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir
- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür

313. Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gəndəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlaşdırılmış yem istehsalı
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boya, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- ✓ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi

314. Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənim-sənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- ✓ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.

315. Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
- universal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- kombinəlaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- ✓ ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması

316. Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
- ✓ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

317. İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- ✓ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişməyə güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə

318. Aqrəqat təmərküzləşməsi necə baş verir?
- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
 - müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
 - ✓ aqrəqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
 - müəssisədə qurulmuş aqrəqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
 - qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
319. Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
 - ✓ sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
 - sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
 - sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
 - sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
320. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?
- istehsalın kooperativləşməsi
 - istehsalın universallaşması
 - istehsalın kombinəlməsi
 - istehsalın təmərküzləşməsi
 - ✓ istehsalın ixtisaslaşması
321. Toxuculuq kombinatları üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?
- xammalın kompleks emalına görə
 - istehsal-texniki
 - tullantılardan istifadəyə görə
 - ✓ xammalın ardıcıl emalına görə
 - üfiqi kombinəlmə
322. Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinəlmənin hansı tipi səciyyəvidir?
- şaquli kombinəldirmə
 - xammalın kompleks emalı
 - qarışıq əlaqələr
 - ✓ üfiqi kombinəldirmə
 - tullantılardan istifadəyə əsaslanan
323. Kombinəlməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
 - kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
 - kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
 - ✓ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
324. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlmə mümkün deyildir?
- ağac emalı sənayesi
 - emal sənayesi
 - ✓ hasilat sənayesi
 - yeyinti sənayesi
 - metallurgiya
325. Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinəlmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalına görə
- şaquli kombinləşdirmə
- üfiqi kombinləşdirmə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- ✓ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

326. İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların isteh-sa-lın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun isteh-lak-çı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ✓ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun isteh-lak-çı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisas-laş-dırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı

327. Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ✓ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fab-ri-ka-t və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- məhsul bahidinin materialtutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

328. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məh-sul növlərinin hazır-lan-masının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məh-suldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması is-teh-sala yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq et-məyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilati və istehsal struk-tu-runu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- istehsalın ix-tisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəs-si-sədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əla-qədardır

329. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəssisə miqyasında istifadə olunan in-san əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sı-ra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalan-ması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- ✓ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının art-ma-sı nisbi təmərküzləşmədir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir

330. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- ✓ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə-uy-ğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın op-ti-mal ölçüyədək artması
- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi

331. Metallurgiya və elek-tro-energetikada istehsalın təmərküzləşməsini müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- ✓ əsas aqreqatların orta gücü
- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- istehsal xərclərinin həcmi
- istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri

- istehsal alətlərinin kompleksi

332. İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında
- ✓ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında

333. İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ✓ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir

334. İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- ✓ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir

335. Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- ✓ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi

336. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- ✓ az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür

337. Kombineləşmiş istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir
- ✓ müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir

338. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- ✓ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcmnin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi

339. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ✓ İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkil formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır

340. Proqram nədir?

- ✓ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür

341. Proqnoz nədir?

- ✓ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsası olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur

342. Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- plan, proqram, proqnoz
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- ✓ strateji, taktiki, operativ planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar

343. Plan nədir?

- ✓ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məcmusudur

344. İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- ✓ məhsulun nomenklaturası
- xalis məhsul
- əmtəəlik məhsul
- ümumi məhsul
- reallaşdırılmış məhsul

345. İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- dövrüyyə vəsaitlərinin dəyəri
- məhsulun maya dəyəri
- ✓ əmtəəlik məhsul
- 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc
- əsas istehsal fondlarının tərkibi

346. Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- plan, proqram, proqnoz
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar
- ✓ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar

347. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- ✓ sığorta işinin planı
- əmək haqqı və kadrlar planı

348. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma
- balans merodu
- normativ metod
- ✓ təcrübi-eksperimental metodu
- iqtisadi-statistik metodlar

349. Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- idarəetmə iyerarxiyasına görə
- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- əhatə etdiyi dövrə görə
- funksional baxımdan
- ✓ istehsalın həcminə görə

350. İdarəetmə sistemi nədir?

- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir
- ✓ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur

351. Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə
- ✓ planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət

352. İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- ✓ koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq

- Ədalət prinsipi
- Təkbəşınaçılıq

353. İdarəetmənin metodları hansılardır?

- inzibati, psixoloji, təşkilatı
- maddi-texniki, təşkilatı, iqtisadi
- iqtisadi, texnoloji, operativ
- iqtisadi, təşkilatı, sosial-psixoloji
- ✓ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji

354. Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- istehsal, mübadilə, istehlak
- xətti, funksional, xətti-funksional
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbəşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- ✓ planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya

355. Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalasdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- ✓ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resursları ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir

356. Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- ✓ əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqinin, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi

357. Maliyyə planında:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natəbii və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ✓ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

358. İstehsal proqramında:

- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ✓ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natəbii və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

359. Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- sosial-psixoloji metod
- ✓ normativ metod

- inzibati metod
- funksional metod
- iqtisadi təhlil metodu

360. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- ✓ fondveriminin planlaşdırılması
- müəssisənin pul mədaxili
- müəssisənin pul məxarici
- büdcə ilə hesablaşmalar

361. Menecment nədir?

- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənilir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ✓ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir

362. Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- intizam prinsipi
- ✓ ahəngdarlıq prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ədalət prinsipi
- qayda prinsipi

363. İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- matris sxemi
- məqsədli-proqram
- xətti
- funksional
- ✓ xətti-funksional

364. Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyillər əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
- müəssisənin ticarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
- ✓ müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma

365. Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

366. Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ✓ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir

367. Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- ✓ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rentabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

368. Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planıda:

- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ✓ plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

369. əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- reallaşdırılmış məhsul
- ✓ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi

370. Nail olunmuş səviyyədən planlaşdırma:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proportsiya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdir
- planların tərtib olunmasının elmi baza-sı olan norma və normativlərə əsaslanır
- ✓ istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamika-sı əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır

371. İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- ✓ idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür

372. Strategiya nədir?

- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məjmusudur
- ✓ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur

373. İdarəetmə prosesi nədir?

- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür
- ✓ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlaşdırılmasının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkil məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlaşdırılmasının kompleksi kimi başa düşülür
- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün ləyihiyələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür

374. İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- ✓ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur
- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
- idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur

375. Kapital qoyuluşu:

- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- ✓ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- banka qoyulan depozitdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir

376. İnvestor dedikdə:

- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür
- ✓ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər(hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür

377. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili
- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- ✓ strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- investisiya layihələndirilməsi

378. İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- ✓ inteqral səmərəni sıfıra bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür

379. Portfel investisiyası:

- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ancaq səhm şəklində olur
- ancaq kredit şəklində olur
- ✓ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ancaq veksəl şəklində olur

380. Maliyyə investisiyası nədir?

- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuludur
- ✓ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuludur

381. Real investisiya nədir?

- birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir
- ✓ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuludur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövrüyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuludur
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuludur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuludur

382. Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- ✓ məqsədli pul yatırımları
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- işlərin icraçıları (podratçılar)

383. İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- ✓ avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- əsas fondların cari təmiri xərclərini

384. Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- ✓ yeni yaradılmış və ya modernləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı

385. Birbaşa investisiya:

- ✓ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir

386. əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ✓ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi

387. əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- ✓ tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri

388. Əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ✓ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərinin xüsusi çəkiləridir
- yeni tikinti-yə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir

389. Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- ✓ qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu

390. Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə
- ✓ işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə

391. İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, ancaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və iş-tex-salat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübə və digər intellektual sərvətlər
- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- ✓ işçi qüvvəsi, müvafiq və bank lisenziyası
- daşınan və daşınmaz əmlak

392. Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- fondverimi sıfıra bərabərdir
- ✓ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

393. Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- ✓ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

394. Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- məhsulun rentabelliyi; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması

- ✓ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
 - istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
 - investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı
- 395.** Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?
- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
 - xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
 - ✓ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir
 - xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
 - xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- 396.** İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?
- məhsulun əmək tutumu
 - ✓ xalis cari dəyər
 - kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
 - maya dəyəri
 - məhsulun kapital tutumu
- 397.** İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
 - müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
 - müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
 - ✓ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
 - müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənavi aspektlərinin tədqiqidir
- 398.** İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
 - ✓ ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
 - sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
 - ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil
 - texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- 399.** İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi
 - illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
 - illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
 - illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
 - ✓ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- 400.** Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqi
 - ✓ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq
 - illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
 - illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
 - illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- 401.** İnvestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
 - cari dövrdə pul axınının tədqiqini əks etdirir
 - ✓ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
 - layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir

- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsini əks etdirir

402. İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- ✓ cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturası-nın, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin həcmnin müəyyən edilməsini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamaməl və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir
- bu və ya digər texniki işlə-mə-nin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

403. İnvestisiya layihəsi çərçivəsində ümumi iqtisadi təhlil:

- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- yeni tikinti-yə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğilə xüsusi çəkisinin öyrənilməsini əks etdirir
- ✓ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturası-nın, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamaməl və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir
- bu və ya digər texniki işlə-mə-nin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

404. Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- ✓ işçilərin əmək məhsuldarlığı
- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi
- layihə istehsal gücü

405. Standartlaşdırma:

- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ✓ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

406. Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödə-mə-yə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur
- dövryyə və tədavi fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur
- ✓ alıcıların müəyyən qrupu üçün mə-rəq kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsini tə-min edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur

407. Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- təklifin azılması deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- ✓ məhsulların sayının kəmiyyətcə nisbi mənada artırılması deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətcə nisbi mənada azalması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir

408. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödə-mə-yə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ✓ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur

409. Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsula servis prosesində formalaşır
- tədavül prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır
- bazarda formalaşır
- ✓ istehsal prosesində formalaşır

410. Sertifikasiya:

- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- ✓ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

411. İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi
- ✓ məhsulun satış planı
- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üzrə tədbirlər sistemi
- layihənin kompleks əsaslandırılması
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı

412. İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- yalnız konstruktor hazırlığı
- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- ✓ konstruktör və texnoloji hazırlıq
- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- xammalın istehsalatı verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq

413. Patent nədir?

- ✓ ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir
- məhsulun qiyyəti və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir

414. Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir
- rəqəbat qabiliyyətini artırmaqdır
- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- ✓ öz mənfəətini artırmaqdır

415. İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- ✓ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar

416. Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- ✓ fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

417. İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- ✓ yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası

418. İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- məhsul və proses innovasiyalara
- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- ✓ yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

419. Proses innovasiyası nədir?

- ✓ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur

420. Məhsul innovasiyası nədir?

- ✓ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur

421. Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik
- ✓ elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı

422. Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- ✓ hazır məhsul anbarının həcmi
- məhsulun maya dəyəri
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları
- inflyasiyanın səviyyəsi
- məhsulun əvəzədicilərinin qiyməti

423. Oligopolik sahə:

- müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- ✓ nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında ha-kimlik etdiyi sahədir
- standart və ya eynicinsli məhsul-lar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir

424. Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- ✓ müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin işçilərinin sayını

425. Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ✓ müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

426. Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini
- ✓ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin pul vəsaitlərini
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını

427. Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ✓ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

428. Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ✓ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

429. Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ✓ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir

430. Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü

- vergiödəmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- dövrüyyə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili
- ✓ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması

431. Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- topdansaş qiyəti
- nəqliyyat tarifləri
- ✓ qarışıq qiymətlər
- pərakəndəsaş qiyətləri
- tikinti məhsuluna qiyət

432. Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir
- müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir
- ✓ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir

433. Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ✓ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövrüyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi
- müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması

434. Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ✓ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəmiyyənin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir

435. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətqoymanın metodlarına aid deyil?

- «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu
- rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu
- ✓ ümumsex xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu

436. Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- Oliqopolik şərait
- Xalis inhisar şəraiti
- İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- Təkmil rəqabətli şərait
- ✓ Dinamik inkişaf şəraiti

437. Müəssisədə qiymətqoymanın metoduna aiddir:

- analitik

- maya dəyəri üsəgəl əmək haqqı
- ✓ orta xərclər üstəgəl mənfəət
- müşahidə
- sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri

438. Müəssisənin likvidliyi nədir?

- müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir
- ✓ müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir

439. Qiymət funksiyalarına aiddir:

- ✓ uçot, stimullaşdırma və bölgü
- stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- uçot, stimullaşdırma və nəzarət
- analitik, müşahidə və eksperimental
- nəzarət, stimullaşdırma və bölgü

440. Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ✓ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır

441. Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur
- ✓ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur

442. Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- ✓ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi

443. Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıkları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozmurlar və öz borclarını ödəyirlər
- ✓ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli bütçələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- vergidəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər

444. Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- ✓ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

- xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərinin cəminə nisbəti kimi
- xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi

445. Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ümumi xərclərin məhsulun miq-də-rinə hasili kimi hesablanır
- məhsulun miq-də-rinin ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ✓ ümumi sabit xərclərin məhsulun miq-də-rinə nisbəti kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır
- ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır

446. Texnologik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürək-kəb-lyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- ✓ maşının yığılmasının mürək-kəb-lyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir

447. Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəy-yən edil-miş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ✓ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəy-yən edil-miş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir

448. İnnovasiya fəaliyyəti:

- yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- ✓ yeniliyin yaradılması və istehlak-çı-ya çat-dı-rılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommersiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layi-hə-ləndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- yeni tikintinin layi-hə-ləndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

449. İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ✓ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, on-la-rın yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazır-lan-ması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

450. İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdı-rıl-ması həyata keçirilir
- ✓ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir

451. İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- ✓ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdı-rıl-ması həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir

452. İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- əsas fondların dəyərini artırması imkanı
- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- ✓ kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı

453. Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- texnoloji hazırlıq
- texnikanın istismarı
- məhsulların reallaşdırılması
- ✓ elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- məhsulun bilavasitə istehsalı

454. İnnovasiya layihəsi nədir?

- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ✓ konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

455. İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- ✓ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir

456. İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- ✓ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi

457. Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması
- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- ✓ müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması

458. Texnoloji trayektoriya əyrisi nəyi göstərir:

- ✓ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni

- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş re-surslar arasındakı əlaqəni

459. Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmulatın xidmət müdirdəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- ✓ məmulatın oricinallığı, tamamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müdirdəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmulatın xidmət müdirdəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir

460. Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- ✓ məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi

461. Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
- ✓ keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
- fərdi və ümumi parametrlər üzrə

462. Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- məmulatın estetik göstəriciləri
- etibarlılıq göstəriciləri
- ✓ ekoloji göstəricilər
- ergonomik göstəricilər
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti

463. Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- texnolojilik göstəriciləri
- ekoloji göstəricilər
- patent-hüquq göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- ✓ ergonomik göstəricilər

464. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ✓ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri

465. Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- ✓ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi

466. Marşrut texnologiyası:
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onunla rının yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
 - ✓ müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
 - müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsini müəyyən edir
 - avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
 - yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
467. Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?
- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
 - texniki layihənin hazırlanması
 - eskiz layihəsinin hazırlanması
 - texniki şərtlərin hazırlanması
 - ✓ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
468. Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
 - eskiz layihəsinin hazırlanması
 - texniki təklifin hazırlanması
 - texniki layihənin hazırlanması
 - ✓ marşrut texnologiyasının hazırlanması
469. Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?
- texniki layihənin hazırlanması
 - texniki təklifin hazırlanması
 - eskiz layihəsinin hazırlanması
 - ✓ marşrut texnologiyasının hazırlanması
 - layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
470. İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir
 - yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumluluğunu göstərir
 - yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməltutumluluğunu göstərir
 - ✓ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
 - yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
471. Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?
- gömrük yük bəyamnaməsi
 - müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
 - xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
 - ixrac olunan məhsulların mənsəyi haqqında sənəd
 - ✓ müəssisənin nizamnaməsi
472. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?
- nizamnamə fondunun azaldılması
 - işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
 - əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
 - ✓ təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası
 - müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
473. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- ✓ məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi
- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
- idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- müəssisədə fondviminin artırılması
- müəssisədə əmək tutumunun azaldılması

474. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxil deyil?

- resursların əldə olunması
- ✓ əmək haqqının artırılması
- təchizat mənbələrinin diversifikasiyası
- satış mənbələrinin diversifikasiyası
- satışın artırılması

475. Hansı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- spesifik rüsum
- advalor rüsum
- ✓ strateji rüsum
- xüsusi rüsum
- kompensasiya rüsumu

476. Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- idarəetmə kontraktları və «qıfıltı» kontraktlar
- ixrac və idxal
- lisenziyalaşdırma və françayzing
- birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- ✓ planlaşdırma və proqramlaşdırma

477. Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- ✓ françayzing
- müvəqqəti ixrac
- konsiqnasiya
- kreditə ixrac
- təkrar ixrac

478. Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- əmtənin keyfiyyət sertifikatı
- gömrük yük bəyannaməsi
- invoys
- ✓ dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi
- əmtənin məşəyini təsdiq edən sənəd

479. Kvota:

- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsinə əks etdirir
- ✓ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natuṛal ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixṛac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabılınḁ mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir

480. Barter:

- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixṛac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbəlində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- ✓ dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir

481. Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçıları ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalarından istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ✓ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur

482. Embarqo:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ✓ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbəlində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir

483. Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ✓ ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-ləri-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır

484. Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ✓ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır

485. Franko-anbar (satıcı) nədir?

- məhsulgöndərmənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqli, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edir
- ✓ müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir

486.	Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tən-zimləmə üsullarına aid deyil?
	- xidmətlərin məhdudlaşdırılması - valyuta kursu-nun idarə edilməsi, vergi mexa-nizmi - gömrük rüsum-larını, standartların tətbiq edilməsi - inzibati maneələrin aradan qaldırılması ✓ xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
487.	Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqt-i-sadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?
	- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir - istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir - məh-su-lun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir - sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir ✓ kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, li-mit-ləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
488.	Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?
	- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə ✓ analitik üsul ilə - gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə - dəyərin çıxılması üsulu ilə - eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
489.	Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:
	- sərbəst gömrük zonası - sərbəst dövriyyə üçün buraxılış - gömrük nəzarəti altında emal ✓ frəncayzinq - dövlətin xeyrinə əmtədən imtina
490.	Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?
	adətən məhsulların idxalının yerli isteh-sal-çı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə hə-yata keçirildiyi ✓ halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi öl-kələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə javab tədbiri kimi tətbiq edilir - idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixraj olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılara ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir - konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur - gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur ✓ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məh-sulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidi-yalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqt-tisa-di mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
491.	Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?
	- rüsumsuz ticarət mağazası ✓ lisenziyalaşdırma - əmtələri məhv etmə - təkrar ixrac - sərbəst anbar
492.	Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?
	- təkrar idxal - gömrük ərazisində emal ✓ konsiqnasiya - gömrük anbarı - tranzit

493. Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ✓ adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçı-la-ra ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolayı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

494. Kooperasiya əməliyyatları:

- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şətilə ixracıdır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazi-si-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ✓ xammal, yarımfabrikatlar, məmulat-ların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur

495. Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazi-si-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ✓ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şətilə ixracıdır

496. Royyalti nədir?

- qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- ✓ kəşflər, firma nişanları, patent-lər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-lə-ri-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtəənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- bütün xüsusiyyət-lə-ri-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir

497. Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- ✓ qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir
- bütün xüsusiyyət-lə-ri-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir

498. Məhsulların tranziti nədir?

- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarda gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- ✓ əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

499. Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- ✓ ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüddətlərindən kənara aparılması şərtlə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir

500. Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ✓ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüddətlərindən kənara aparılması şərtlə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir